

Jan Tošovský
Duch Llana Estacada

Postavy: Farmář Helmers
Jeremias Pfefferkorn, zvaný Tlustý Jemmy
Bloody Fox
Massa Bob, černochoch
Bartoš
David Lang, zvaný Dlouhý Davy
Kejklíč Fred
Železné srdce, náčelník Kvádů

I.dějství

(Scéna je kříženec mezi Llanem Estacadem a veřejnou knihovnou. Pozadí - vzdálené vrcholky hor, zapadající slunce, kaktusy. Uprostřed nějaké skalisko. Porůznu jsou rozestavěny police, stolky a židle, plné knih. Knihy jsou i poházené po zemi - celek by měl působit dojmem totálního chaosu. Mezi knihami rostou kaktusy. Osvětlení - stolní lampičky na nejrůznějších místech, které postavy budou moci podle potřeby zhasínat a rozsvěcet. Nejvíce polic s knihami je soustředěno v levé části scény, kde se nachází Helmersova farma. Je označená cedulí: Helmershoff - Tabak - Bier - Bücher. Helmers zde má jakýsi pultík, za nímž vyřizuje své obchody. Napravo je Davyho chata poblíž Stříbrného dolu. Je to velmi nuzné obydlí z pár větví a hadrů. Davy zde má ohniště s kotlíkem, stolec, židli a spoustu knih. Na jedné z větví je přidělaná cedule- zatím zakrytá kusem hadru.)

1.výstup: Helmersova farma. Helmers, Jemmy

(Helmers přichází zleva. Je rozespálý, protahuje se a zívá... Sedne si ke stolku, kde má kartotéku, spoustu knih a psací stroj a začne se probírat poštou.)

Helmers ... a vida, Majer má ještě pořád půjčeny Dějiny Německa... musím mu poslat upomínku. Grossmann posílá objednávku na kompletní dílo Friedricha Schillera... snad to ještě půjde objednat, pošta teď funguje všelijak... Á, Bloody Fox. Měl by mi brzo přinést, co má vypůjčeno, nebo ho budu muset pokutovat...

(Zatímco takto mluví, připlíží se opatrně zezadu Tlustý Jemmy. Je vystrašený, bojácně se rozhlíží, při každém šustnutí sebou vyděšeně trhne. Na rameni nese objemnou koženou kabelu. Dorazí udýchaně k Helmersovu pultu, rozhlíží se, zakrývá si tvář límcem.)

Jemmy Jsi sám?

Helmers (nejdřív ho nepozná) Co sakra... Jemmy!

Jemmy Psst! Ne tak nahlas!

Helmers (*ztiší hlas*) Nikdo tu není. Co tu děláš?

Jemmy Už nemám žádné peníze. Přinesl jsem nějaké knížky na prodej.

Helmers Ale Jemmy... copak na to mám, kupovat teď nové knihy? Stejně už si skoro nikdo nic nepůjčuje. A bude čím dál míň, vždyť víc. Německy se v tomhle kraji už moc číst nebude.

Jemmy Václave, musíš mi pomoci. Jsem v koncích. Aspoň se na ně podívej.

Helmers (*po chvíli*) No tak ukaž.

Jemmy Díky. Nikdy ti to nezapomenu. (Sundá brašnu s ramene a začne z ní tahat knihy.)

Helmers Hm, Goethe. Faust. Zase.

Jemmy Ale tohle je druhé vydání z roku 1776. S vlastnoručním podpisem autora. Kde k tomu ti lidi přišli?

Helmers Dobře. Co tam máš dál? Vida, kompletní Schiller. To by se mohlo hodit. Ještě něco?

Jemmy Tady - Lessing, Hamburská dramaturgie. Bibliofilské vydání z roku 1853. A tady je ještě ke všemu exlibris doktora Jákoeba Lewinsteina od Abrahama Jakowlewitsche.

Helmers Nebyl on náhodou Žid?

Jemmy Kdo?

Helmers Ten Lessing.

Jemmy No... říká se to.

Helmers Hm. No, dobrá, vezmu to. Ale nedám ti za to víc jak dvě stě miliónů marek.

Jemmy Cože? Za všechnu tu nádheru jen dvě stě miliónů? To nemyslíš vážně? Vždyť to má nejmíň stonásobnou hodnotu!

Helmers Možná mělo. Podívej, Jemmy, tohle už teď sotva někdo koupí. Je to pitomost, že to od tebe vůbec vezmu. A dělám to jen proto, že ti chci pomoci. Ale víc než dvě stě dát nemůžu.

Jemmy Aspoň čtyři sta. Jsem úplně na dně.

Helmers Tři, že jsi to ty. Ale ani o groš víc.

Jemmy Tři sta miliónů marek. Beru. Co mám dělat? Je to ostuda, že se největší poklady německého ducha vyprodávají za pakatel.

Helmers Pokud vím, taky's je nenakoupil draho. Kolik jsi platil Schumannovi za kus? Marku? Dvě?

Jemmy Kupoval jsem je na kila.

Helmers Tak vidíš.

Jemmy To jsem to měl nechat všechno shořet? Vždyť ti pitomí bachaři ani nevěděli, co mají v rukou! Ještě že byl Schumann alkoholik, takže se dal podplatit. To bys nevěřil, co všechno si ty lidi brali s sebou.

Helmers A kde to vlastně všechno máš?

Jemmy (ostrážitě) Proč se na to ptáš?

Helmers Ale, jen tak.

Jemmy To se nikdy nikdo nedoví. Nikdo, rozumíš? Jsou jenom moje. Jediný, komu věřím, je Bloody Fox a Dlouhý Davy.

Helmers Dobrá, dobrá. Vždyť nemusí být hned zle. Mimochodem, co dělá Bloody Fox? Už jsem ho dlouho neviděl. Měl by se u mně zastavit, má už skoro měsíc vypůjčené nějaké knížky.

Jemmy Já ti ani nevím. Moc ho teď nevidím. Dost těžce nese tu porážku. Bojím se, aby něco neprovedl.

Helmers A už's mu řekl, že je...

Jemmy Ještě ne. Nemůžu k tomu najít odvahu.

Helmers Měl bys to udělat co nejdřív. S tím klukem není něco v pořádku. Ty moje knížky mu lezou na mozek.

Jemmy Řeknu mu to. Už brzo. (*najednou se zarazí*) Neslyšels něco?

Helmers Ne. Co?

Jemmy (úplně zpanikaří, rozhlíží se, pak přiloží ucho k zemi) Kopyta! Někdo sem jede! Musím jít!

Helmers Nezapomeň si tu ty peníze.

Jemmy Ano... ano, peníze. Díky. (panicky odběhne)

Helmers (*Dívá se za ním, kroutí hlavou*) To je blázen. No, za toho Schillera z Grossmanna vyrazím nejmíň miliardu. A s tím zbytkem se uvidí. (Posadí se zase za pultík, nasadí si brýle a začne zase něco psát, např: Vážený pane Grossmanne, šťastnou náhodou se mi podařilo pro vás získat...)

(tma)

2.výstup: Kdesi v Llanu. Bloody Fox, Massa Bob

(Bloody Fox pomaličku přechází scénu, začten do knihy. Občas se úplně zastaví, občas zvedne oči a zasněně hledí do dáli. Nakonec, kousek za prostředkem scény směrem doprava, se posadí na židli a ponoří se do četby. Může číst nahlas. Zprava vzadu se mezi kaktusy a policemi prolétá MassaBob. Očividně bloudí.)

Bob Haló! Je tu někdo?
Fox (rázem je ve střehu, stoupne si, popadne pušku) Kdo je tam?
Bob Gestapo!
Fox Ukažte se. Pomalu a s rukama nad hlavou.
(Massa Bob vyjde na scénu zpomezi kaktusů. Fox si ho nedůvěřivě prohlíží, obchází ho kolem dokola. Pak se zastaví přímo za ním a zprudka na něj vybafne.)
Fox Heil Hitler!
Bob (reaguje nacvičeně, automaticky, se sražením kufrů) Heil Hitler!
Fox No, řekněme. Hajlujete jako pravý gestapák.
Bob Mladíku, co to má znamenat? Jsem Obersturmbannführer Massa Bob, 2.oddíl, 311.peruč, 7.rota Geheime Staatspolizei Berlín. Kdo jste vy?
Fox Ne tak rychle. Vypadáte pravý - ale co ta barva?
Bob No dovolte? Jsem úředně schválený, oficiálně potvrzený, nefalšovaný černý árijský Němec z Nigérie. Chcete vidět doklad?
Fox To nebude třeba. Věřím vám. (skloní zbraň) Odpusťte mi tu ostražitost, ale tady v Llanu Estacadu si musíme dávat pozor na každého. Hemží se to tu nejrůznějšími neřády. Hlavně Češi, samozřejmě. Ale i mezi Němci se najdou pěkné bestie. Já měl vždycky za to, že rasové prověrky měly být mnohem přísnější. Nedokážete si představit, co dokáže třeba i malá kapka slovanské nebo židovské krve udělat s charakterem. Ale, odpusťte, povídám a ani jsem se nepředstavil. Mně se tu říká Bloody Fox.
Bob Zvláštní jméno.
Fox Že ano? Sám jsem si ho vymyslel. Totiž - je to jméno jedné z postav mé oblíbené knížky. (hrdě jí ukazuje)
Bob Duch Llanu Estacada? Karel May, že? Myslím, že jsem to kdysi četl.
Fox Víte, měli jsme podobný osud, já a Bloody Fox. I mně zavraždili rodiče. Češi, kdo jiný. Místní lidé mě našli a ujali se mě.
Bob To je mi líto.
Fox Už je to dávno, nepamatuji se na to. Co vás přivádí do Llanu?
Bob Mám tu tajné posláni.
Fox Určitě máte za úkol zmobilizovat místní k odporu proti českým okupantům, vidíte?
Bob (vyhýbavě) Tak něco.
Fox Někoho jako jste vy jsme tu už dávno potřebovali. Zdejší lidé nejsou zbabělí. Jen jim chybí jednota a správné vedení. Kdybyste cokoli potřeboval - můžete se na mě s důvěrou obrátit.
Bob Prozatím by snad stačilo, kdybyste mi poradil, jak se dostat na Helmersovu farmu. Vůbec se tu nevyznám.
Fox Ale to je jednoduché. Držte se pořád na západ, až dojdete k řece. A pak proti proudu až k Helmersovi. Je to slabá hodinka cesty.
Bob Děkuju vám. V průvodci se ale píše, že by tu měly být nějaké značkovací tyče.
Fox Vytrhali jsme je. Přece to těm ničemům nebudeme usnadňovat.
Bob Ach, ovšem. To je moudré. Takže, říkáte, na západ a proti proudu?

Fox Přesně tak. Šťastnou cestu! A počítejte se mnou. Až bude potřeba, Bloody Fox bude na svém místě. Heil Hitler! (*zamává a zmizí v kaktusech*)

Bob Nashledanou. (zmateně se za ním dívá) Zvláštní jinoch. (zamyšleně zajde mezi kaktusy vlevo)

(tma)

3. výstup: Helmers, Bartoš, potom MassaBob

(Helmers ve své obvyklé pozici za pultíkem. Něco kutí, píše, něco si u toho povídá. Pak se zvedne a vyjde kus na předscénu, aby se protáhl a vymočil u kaktusu. Vtom přiskočí zezadu Bartoš v maskovacím úboru, s kuklou na hlavě a v postroji z padáku, chytne ho kolem krku, přiloží mu pistoli na hlavu a táhne ho dozadu.)

Bartoš Ani muk. Nebo to do tebe našiju.
Helmers A... a... ano.
Bartoš Jsi kolaborant Helmers?
Helmers No... kolaborant snad...
Bartoš Nepokoušej se mě napálit. Víme o tobě všechno.
Helmers Ale já...
Bartoš Drž hubu. Mluvit budeš, jenom když se tě na něco zeptám. (pustí ho, přistrčí mu židli, ale pořád na něj míří pistolí) Posad' se. A žádný podrazy. Tohle (*ukáže na pistoli*) náhodou střílí.
Helmers Aha.
Bartoš Takže bacha. Jedinej prudkej pohyb a je po tobě. Jasný? JASNÝ?!!! Na něco se tě ptám!
Helmers Ano.
Bartoš Ano co?!
Helmers Ano, jasný.
Bartoš Ano, soudruhu. Rozumíš?
Helmers Rozumím. Soudruhu.
Bartoš No, to je lepší. Já vim, jak se na vás kolaboranty musí. Celou válku ste si hřáli zadky u německejch kamen a mastili si kapsy z německejch prachů. Co? A my sme kvůli vám trpěli v lágrech a kriminálech. Ale to se teď změní. (*Vyhrne si rukáv. Na ruce má vytetované číslo.*) Víš co to je? (strčí mu ruku před obličej) Víš, co to je, ty hajzle?
Helmers Nějaké číslo, soudruhu.
Bartoš Nějaký číslo! Nějaký číslo! Nedělej, že nevíš, co to je.
Helmers Ale já opravdu nevím... soudruhu.
Bartoš Dva roky sem seděl v koncentráku. Dva roky. Kvůli takovejmu, jako seš ty.
Helmers Kvůli mně určitě ne.
Bartoš Taky. Nepřímo. (Najednou je smutný a unavený. Přitáhne si židli a posadí se vedle Helmerse. Vytáhne krabičku, nabídne Helmersovi.) Cigaretu?
Helmers (vděčně si vezme cigaretu) Díky. (Bartoš mu připálí, Helmers se rozkašle.) Silný. Ale dobrý.
Bartoš (chvilí mlčky kouří) Ruský. Machorka. Už dva roky. Co sem utek z lágru, kouřím jenom machorku, piju meltu a snad ani jednou jsem se pořádně nevyspal. A ženskou sem už neměl - ani nepamatuju. Co je to kurva za život? A sotva se vrátím domů, pošlou mě zase sem... prej na západní frontu, bojovat proti vnitřnímu nepříteli. No řekni, je to k něčemu?
Helmers Já nevím.
Bartoš Není. Leda k hovnu. Ale ty za to nemůžeš. I když seš kolaborant.
Helmers Ale já nejsem až zas tak kolaborant.

Bartoš Ale seš kolaborant.
Helmers Ale nejsem kolaborant. Já jsem knihovník.
Bartoš Ale seš kolaborant. A já sem taky kolaborant. Jenom holt s někým jiným.
Helmers (Pokrčí rameny a mlčky pokuřuje. Bartoš také nic neříká. Chvilí tak sedí, stísněné ticho. Potom promluví Bartoš.)
Bartoš Neznáš nějaký wehrwolfy?
Helmers Koho?
Bartoš No wehrwolfy. Záškodníky. Schovaný nácky, co střílejí naše lidi.
Helmers Prokristapána, já? Co si to o mě myslíte? Jak bych je mohl znát?
Bartoš Dyť sem se jenom zeptal. Duch Llana Estacada ti něco říká?
Helmers (najednou úplně vyděšený) Duch Llana Estacada?
Bartoš Ten je z nich nejhorší. Víš o něm něco?
Helmers Kdo by o něm nevěděl? Děsí všechny v okolí. Prý vyvražďuje celé rodiny. Místní Kvádové mu říkají Góst di G'sauknet Plójn, což značí v překladu totéž, co Duch Llana Estacada, anebo Rejchend-góst, Mstící duch. Věří, že je osvobodí.
Bartoš Víc nevíš? Něco konkrétnějšího.
Helmers Říká se, že vypadá jako starý germánský válečník - víte, rohatá přílba a tak. Někteří kvádští stařešinové hlásají, že je to Siegfried, který se vrátil, aby spasil svůj lid. Svě oběti prý vždycky zastřelí ranou do čela - přesně doprostřed, rovnou mezi oči. Co psali v novinách, naposledy vraždil asi před týdnem.
Bartoš (temně) Předevčirem.
Helmers Co prosím?
Bartoš Předevčirem. Naposled vraždil předevčirem. Mladá rodina českých osadníků. Horní Blatná, dříve Unterbach.
Helmers (civí na něj) Jak to víte?
Bartoš Byl jsem tam. Jen pár hodin po něm. Už dlouho jsem mu na stopě. Ale pořád mi uniká.
Helmers To je hrůza.
Bartoš Vid' A to jsem ti ještě neřekl, že... (Najednou se zarazí. Již před chvílí vyšel na scénu Massa Bob. Pátravě se rozhlíží, tápe mezi policemi. Pak do jedné vrazí, shodí nějaké knihy a zakleje.)
Bob Umgotteswill'n.
Bartoš (vyskočí, stojí ve střežku s pistolí) Co to bylo?
Helmers Já... já nevím.
Bartoš Čekáš někoho?
Helmers Ani ne.
Bartoš (vyhlíží ven) Stojí tam nějaký černochoch v uniformě gestapa. Pojď se podívat. (Helmers vstane a vyhlédne ven.) Znáš ho?
Helmers Nikdy jsem ho tu neviděl.
Bob Haló... je někdo doma?
Bartoš K sakru, co teď? Jdi ven a pošli ho pryč. (MassaBob rozhodným krokem vyrazí k domu) Je pozdě, jde sem. Nepouštěj ho dovnitř. A žádný podrazy. Ať vypadne. (Stoupne si za roh, míří na Helmerse. Ten se klepe za dveřmi. Massa Bob přistoupí ke dveřím a rázně zabuší.)
Bob Otevřete! Tady je gestapo.
Helmers Co si přejete?
Bob Musím s vámi mluvit. Otevřete dveře.
(Helmers bezradně koukne na Bartoše. Ten mu pokyne, aby otevřel. Míří na něj pořád pistolí.)
Bartoš Otevři. Ale mluv s ním jenom mezi dveřma. Dovnitř nesmí.
Helmers (otevře) Was wünschen Sie, Herr Kommandant?
Bob Jste Herr Helmers?
Helmers Ano.
Bob Bylo mi řečeno, že jste spolehlivý informátor a dobrý znalec místních poměrů. Potřebuji od vás poradit. Plním zde důležitý státní úkol.
Helmers A... aha.

Bob Mohu dál?

Helmers Ma... mám tu hrozný nepořádek. Ani nemám, čím bych vás uctil.

Bob Ale prosím vás. Jsem při své práci zvyklý na ledacos. (tlačí se do dveří)

Helmers (udělá bezradné gesto na Bartoše a vpouští MassaBoba dovnitř.) Račte dál, jako doma. (Přisune mu židli.) Posadte se, prosím.. udělejte si pohodlí. Čím vám posloužím? Kapku něčeho ostřejšího na spláchnutí hrdla?

Bob Díky, ve službě nikdy nepiju alkohol. Snad sklenici čisté vody.

Helmers Hned to bude. (Odejde doleva. MassaBob chvíli sedí a kouká před sebe, nebo si prohlíží ruce, nebo tak něco. Buď už dříve, nebo v této chvíli se Bartoš odlepí od dveří a opatrným krokem přejde přes místnost. Po cestě vezme s věšáku nějaký kabát, hodí si ho přes sebe a posadí se ke stolku trochu vzadu. S hluboko skloněnou hlavou předstírá, že si čte. MassaBob po chvíli, kdy se nudí, vstane a začne si prohlížet místnost. Bartoše si zprvu nevšimne. Projde si Helmersovy záznamy, vezme se stolu nějakou knížku, otevře ji, nahlédne, bez zájmu odloží. Pak zamíří dozadu. Bartoš se ještě víc příkrčí. MassaBob si ho všimne.)

4. výstup: MassaBob, Bartoš

Bob A vy jste kdo?

Bartoš (zvedne hlavu - může být nějak namaskovaný, něco typu brejličky s knírem)Á, gutten tag, gutten tag. Já se tak začetl, že jsem si vás ani nevšiml. Jsem Heinrich Köstler, z Jeny. Profesor literatury.

Bob Tak profesor? A copak to čtete?

Bartoš To je... ééé... Pohádky bratří Grimmů.

Bob Pohádky?

Bartoš A...ano. Zajímám se o pověsti a legendy zdejších kmenů, a u Grimmů k nim nacházím nanejvýš zajímavé a podnětné paralely.

Bob Ach tak. Máte zvláštní přízvuk. Narodil jste se v Jeně?

Bartoš Ach ne. Mým rodným jazykem byla hornošlesvická friština.

Bob Tak to je jiná. Protože já jsem v Jeně náhodou nějaký čas žil. A náhodou vím, že v Jeně žádná universita není.

Bartoš (nejistě) Opravdu? Totiž, ano, máte pravdu, nebyla tam. Ale postavili ji... nebo ne?

Bob Postavili. Zajisté. (*prudce*) Tak už dost! Nedělejte ze mě pitomce. Vy nejste žádný Heinrich Köstler a v Jeně jste jakživ nebyl. A co především, ještě nikdy jsem neviděl profesora, který by neuměl číst.

Bartoš (dělá, že nechápe) Číst?

Bob Člověče, vždyť to nejsou žádné Pohádky bratří Grimmů. To je Hospodářova ročenka pro rok 1906.

Bartoš (nešťastně) Když je to hebrejsky...

Bob (důrazně) To není hebrejsky, to je švabach, vy osle. Staré německé písmo. Tak ven s tím. Kdo jste a co tu pohledáváte?

Bartoš Dobrá. Jsem prozrazen, ale ne poražen. (*demaskuje se, salutuje a srazí kufry*) Superintendant kamandir taváriš Bartoš, přidělenec NKVD při StB pro mimořádné záležitosti.

Bob Tedy něco jako kolega. Jaký je váš úkol?

Bartoš Jak zajisté pochopíte, podléhá co nejpřísnějšímu utajení.

Bob A vy zajisté pochopíte, že nutně potřebuji vědět, že naše zájmy nejsou v rozporu. V opačném případě vás budu nucen zastřelit.

Bartoš Pochopitelně. Tedy... když to vidíte takhle...mám za úkol vypátrat a zneškodnit wehrwolfa, který vystupuje jako Duch Llana Estacada. Má na svědomí desítky českých životů.

Bob Pak je vše v nejlepším pořádku. Proti vaší činnosti nemá gestapo výhrady. Neorganizované zabijáky nemůžeme podporovat. Přeji vám mnoho úspěchů při vašem pátrání.

Bartoš Děkuji. (*salutuje*) Pane. (*stojí v pozoru*)

Bob Musím vás ovšem upozornit, že pokud dojde k jakékoliv kolizi zájmů, bude mou povinností vás bez milosti odstranit s cesty.

Bartoš Přirozeně.

Bob A ještě něco. Asi hodinu cesty odtud jsem se setkal s mladíkem, který si četl právě Duchu Llana Estacada. Víte, od Karla Maye. Nejspíš to nic neznamena, ale v každém případě by vám mohl být nápomocen. Vypadal, že se tu vyzná. Jednejte s ním ale opatrně. Je poněkud...svěrázný. Říká si Bloody Fox.

Bartoš Ach ano, Bloody Fox. O tom vím. Vedeme ho v evidenci. Převychovaný Čech.

Bob Skutečně? Zajímavé. Zdál se mi takový... neněmecký. (*zahajluje, oba zároveň ruku spustí, Bartoš se otočí a odpochoduje. MassaBoba vyruší třeskot skla - to jak vypadla Helmersovi, který mezitím přišel a zaslechl poslední slova, sklenice z ruky. MassaBob se otočí, oba na sebe s očekáváním hledí. Po chvíli promluví Bob.*)

5.výstup: Massa Bob, Helmers

Bob Ano, soudruh Bartoš už odešel.

Helmers Ach... ovšem. Zajisté. Soudruh Bartoš odešel.

Bob Máte snad něco proti?

Helmers Ne, ne, ovšem, že ne. Ale... (*nešťastně ukáže ne rozbitou sklenici*)

Bob Ach, to nic. To se přece stává. Stejně jsem neměl žízeň. Asi byste se měl posadit, Herr Helmers. (*Ukáže na židli. Helmers se s napjatým očekáváním posadí. Bob zůstane za židlí. Během rozhovoru přechází sem a tam, ale pořád se drží za Helmersovými zády. Ten je z toho celý nesvůj.*)

Bob Nuže, asi jste znal říšského direktora pro zdejší oblast, Pfefferkorna.

Helmers A... ano.

Bob Kdy jste ho viděl naposledy?

Helmers (*vrhne vyděšený pohled na Jemmyho knihy na pultě*) To... to už bude dost dlouho.

Bob Zkuste si vzpomenout přesněji.

Helmers Takové... dva, možná i tři měsíce.

Bob Hm... tři měsíce. To by zhruba odpovídalo. Určitě jste ho mezitím neviděl?

Helmers Nemohu si vzpomenout. Myslím, že ne.

Bob Pochopte, vaše informace pro mne může být nesmírně důležitá. Je v nejvyšším říšském zájmu, aby se Pfefferkorn našel. Zjistili jsme, že má v držení některé dokumenty, které musí být bezpodmínečně nalezeny a zničeny. Pokud o něm cokoli víte, je vaší povinností mi to neprodleně sdělit. Samozřejmě vám nemusím připomínat, že zamlčení zásadních skutečností bude posuzováno jako maření vyšetřování, což by pro vás za dané situace znamenalo pouze jediné. (*Helmers je už teď opravdu nervózní. Vyděšeně a tázavě se podívá na Massa Boba. Ten přikývne a významně si přeje hranou dlaně přes hrdlo. Helmers je z toho dočista v prdeli.*)

Helmers (*plačtivě*) Ale ... ale já opravdu nic nevím.

Bob Hm. Takže nevíte. (*přeje k pultíku a vezme z něj jednu z Jemmy přinesených knih - třeba Lessinga*) Máte tu zajímavé knihy, Herr Helmers. Staré a vzácné. Takové se často nevidí. Rozhodně ne v zapadlých knihovnách, jako je ta vaše. Kdepak jste k nim přišel?

Helmers (*neví co odpovědět*) ... místní lidé... občas něco přinesou... když potřebují peníze...nebo když odcházejí ... nechtějí se s tím vláčet...

Bob Ovšemže. (otevře knihu na předsádce) Podívejme, tady je i pěkné staré exlibris. To asi patřilo původnímu majiteli. Ale tady nahoře je ještě něco připsáno tužkou. Nějaká čísla. Tohle bude asi datum. Šestnáctého listopadu 1943. Asi den akvizice. T-34, to bude pořadové číslo v registraci. Nějaký pořádkumilovný sběratel. Mimochodem, věděli jste, že Pfefferkorn je vystudovaný knihovník? Jako vy. Zajímavé, že?

Helmers (zoufale) Ano... nesmírně.

Bob Ale ještě mnohem zajímavější je to, co je napsáno tady pod těmi čísly. Já bych řekl, že to asi bude zkratka toho, kdo ty knihy pořádal. (strčí knihu Helmersovi před nos) Jak to připadá vám?

Helmers Já... já nevím.

Bob Mně to připadá, že je tu napsáno Pfef. Co by to asi mohlo znamenat? Pfef. Pfef. Napadá vás něco?

Helmers (je úplně zděšený, neví co říct. Pokusí se ze sebe něco vypravit, ale zajímá se. Nakonec se sesype.) Já... já... to... (zlomí se mu hlas, může si kleknout) Prosím vás, nezabíjejte mě, všechno vám řeknu.

Bob No vidíte, už se vám paměť zlepšuje. Tak spusťte.

Helmers Jemmy... totiž Pfefferkorn tu dnes byl. Přinesl nějaké knihy na prodej. Potřeboval peníze. Má někde ukrytou spoustu knih. Nakupoval je...

Bob ...od Schumanna. To víme. Kde je teď?

Helmers Nevím. Opravdu, přísahám. Musíte mi věřit. Semtam přinesl nějaké knihy nebo se stavil na kus řeči, ale víc nevím. Prosím vás, že mě nezabijete? Všechno jsem vám přece řekl.

Bob Kdo o něm ví víc?

Helmers (zlomeně, skoro šeptem) Bloody Fox. Nebo Dlouhý Davy.

Bob Vida, tak Bloody Fox. Toho už znám. Prý je to převychovaný Čech.

Helmers Ano. Sirotek. Jemmy se ho ujal, když mu bylo devět.

Bob A ten Dlouhý Davy? Co je zač?

Helmers Zálesák. Moc toho o něm nevím. Přišel asi rok potom, co začala válka. Bude dost vzdělaný. Celé hodiny se s Jemmym vydrželi bavit o knihách, o filosofii... Dlouhý Davy určitě ví, kde se Jemmy skrývá.

Bob Hm. Bloody Fox a Dlouhý Davy. Bloody Foxe už znám, navíc jsem za ním poslal Bartoše. Takže zkusíme Dlouhého Davyho. Něco mi říká, že to bude také povedený ptáček. Kde ho najdu?

Helmers Obvykle loví v okolí starých stříbrných dolů. Má tam někde svoji loveckou chatu.

Bob Výborně. Ihned se tam vypravím. Prozatím vám děkuji za spolupráci. Vše, o čem jsme spolu mluvili, je samozřejmě přísně důvěrné.

Helmers (Totálně zlomený, hlavu v dlaních, brečí. MassaBob ho zezadu poplácá po rameni.)

Bob Hlavu vzhůru, člověče. Pomáháte dobré věci. (odchází, pak se ještě otočí) Nikam neodjíždějte. Mohl bych vás ještě potřebovat. Heil Hitler. (odejde)

Helmers (sedí a brečí)

(tma)

(konec I. dějství)

II. dějství - Peripetie. Odehrává se na různých místech v Llanu

(Dekorace se nemění. Uprostřed je Llano Estacado, vpravo Davyho chata poblíž Stříbrného dolu. Levá strana, kde leží Helmersova farma, není osvětlena. Změna místa mezi prvním a druhým výstupem je naznačena změnou osvětlení.)

1. výstup: Llano Estacado. Bloody Fox a Bartoš

(Na scénu vyjde odněkud zprostřed začtený Bloody Fox. Co chvíli se zastavuje, zasněně hledí do dáli, ukazuje si v knížce apod. Nakonec si sedne k jednomu stolku a čte si. Po chvíli přichází zleva Bartoš. Jde opatrně, zastaví se kus za Foxovými zády, čeká, až si ho všimne. Fox nic. Bartoš několikrát zakašle, ale když Fox nereaguje, odhodlá se promluvit.)

Bartoš Ehm... Bloody Fox?
Fox (rázem je ve střehu, vyskočí, popadne pušku a zamíří na Bartoše) Co tu sakra děláte?
Bartoš Jste Bloody Fox?
Fox Možná jsem, možná nejsem. Kdo jste vy? A hezky rychle, nemám čas na dlouhé řeči.
Bartoš Na jméno nezáleží. Jsem váš přítel.
Fox Já nemám přátele.
Bartoš Ale máte. Jen o nás nevíte.
Fox Kdo sakra jste? Vůbec se mi nelíbíte. Divně mluvíte.
Bartoš Zastupuji lidi, kteří vám a vám podobným chtějí pomoci.
Fox Nevím, o čem je řeč.
Bartoš Nutili vás zapomenout, že? Snažili se z vás udělat Němce.
Fox Co... cože?! Já jsem Němec.
Bartoš Nejste. Jste Čech jako já.
Fox Tak vy jste Čech?! Proto ten přízvuk. Koukejte se odtud hezky rychle klidit.
Bartoš Ale příteli...
Fox Já nejsem váš přítel. Vy jste Čech. Já jsem Němec. Ergo jsem váš nepřítel. Takže bych vám radil, abyste se hodně rychle zdekoval, než se naštvu.
Bartoš Jenže vy jste Čech. Němce z vás udělali. Musíte mi pomoci.
Fox Pomoci? Já vám pomůžu. (míří na něj puškou) Vypadněte. Okamžitě. Nebo se neznám.
Bartoš Někdo vraždí naše krajany. Vaše krajany. Pomozte mi ho najít. Ve jméno českého národa a jeho osvobození.
Fox Ještě slovo a střílím.
Bartoš Bratře... (Bloody Fox vystřelí, ale mine.) Neblázněte.
Fox Tak kruci. (Přiblíží se o krok, vystřelí znovu. Zase nic.)
Bartoš Vzpomeňte si. Jste Čech, rozumíte? Čech.
Fox Nikdy! (Jde ještě o krok blíž, znovu vystřelí, zasáhne Bartoše do ruky. Ten se za ni překvapeně chytne, pak se dá na útěk. Fox za ním zběsile střílí, dokud má něco v zásobníku.) Já... nejsem... žádný... zsranej... Čech. (po každém slovu výstřel, pak kohoutek cvakne naprázdno) Nejsem, slyšíš? Nejsem žádný Čech. Nejsem. Jsem Němec. Germán. Ušlechtilá rasa. (s pláčem se zhroutí. Tma.)

2. výstup: Poblíž Stříbrného dolu. Kejklíč Fred

(Zprava vyjde Kejklíč Fred, rozhlíží se, pak se posadí na skalisko uprostřed scény. Zjevně neví, kudy dál.)

Fred Tady už to někde určitě musí bejt. Cejtím to. Úplně to cejtím v kostech. Jako by mě to zlato volalo: Pojď, Frede, vem si mě. Taky že jo. Už si pro tebe jdu. Ze starýho Kejklíře Freda bude nakonec boháč. Jenom... kudy teď? Co to jenom může bejt za místo? (vytáhne z kapsy pomačkaný dopis) Čet sem si to už nejmíň stokrát. Lieber Herr Pfefferkorn. Mám pro vás nachystanou další zásilku. K předání dojde v úterý večer, v obvyklou hodinu, na obvyklém místě na úpatí Nugget-tsilu. Váš Schumann. To mi přijde jasný. Mně byl ten

Schumann dycky podezřelej. A von si vozí zlato, co nakrad v lágru, nákýmu Pfefferkornovi. Eště že sem mu ten dopis čajznul. To tak, nechat ho, ať si užívá a starej Fred ať utře hubu. Přitom sme byli celkem kámoši. A mukly sme mydlili voba stejně dobře. Panečku, to byly časy. Na nic nemyslet... žádný starosti... bejt jako velkej pán. A pak najednou, že je po válce a že se provoz zavírá. A sbohem, milej Frede, můžeš si hledat nový místo. Jenže jaký, když kurva nic neumím? Eště, že sem se domák tohodle lejstra. A až to zlato najdu... hergot, já se budu mít jak prase v žitě. Až do smrti už nemáknou na práci. Budu se jenom válet, žrát a chlastat. Jo, a píchat mladý buchtu, na to nesmím zapomínat. (*zamyslí se, škrábe se ve vlasech*) No jo. Jenže to má háček. Nejdřív to zlato musím najít. Kdybych tak aspoň věděl, co je to ten Nugget-tsil. Asi nákej kopec. Jenže těch tu je jak nasráno. Nugget-tsil. To snad ani není německy. Tak někoho potkat, abych se ho moh zeptat...

3. výstup: Kejklíř Fred, Dlouhý Davy

(Během jeho povídání se napravo objeví Dlouhý Davy. Odhalí ceduli s nápisy: *Freie Denke - Sturm und Drang - Der Gott ist tot - David Lang*. Je to typický intelektuál-mimoň... zarostlý, odrbané šaty, které jsou mu krátké, brejle, rozčuchané vlasy. Nese si talíř s ohřátými párky nebo něčím podobným, sedne si ke stolu, kde má rozloženo spousta knih, jí a čte. Může si u toho pro sebe něco povídat. Uprostřed scény se dá do pohybu Kejklíř Fred.)

- Fred A helemese, tamhle je nákej barák. A kouří se tam z komína. Sou doma. No, Frede, pudeme na návštěvu. (*Dojde k domu, zaklepe. Davy sebou trhne, přestane číst, vstane.*)
- Davy Zum Teufel, koho to sem čerti nesou? (*dojde ke dveřím, mezitím Fred zaklepe znovu*) Kdo je tam?
- Fred Zbloudilý poutník. Otevřete, prosím, potřebuji jen doušek vody a dobrou radu.
- Davy (*pro sebe*) Zbloudilý poutník. Jak to říkal můj milovaný Nietzsche... zbavit se strachu, obav a pochybností o sobě i o druhých... jen tak se může z člověka stát nadčlověk. (*otevře*) Pojďte dá... (*zarazí se, když vidí Freda, který suverénně projde kolem něj dovnitř*)
- Fred Servus. (*rozhlíží se*) No, máš to tu celkem pěkný.
- Davy Promiňte, co to...
- Fred (*praští ho do žaludku, až se Davy zlomí v pase*) Drž hubu. Potřebuju se tě na něco zeptat.
- Davy (*leží na zemi*) Ale já...
- Fred (*popadne ho za flígr a přitáhne si ho*) Hele, nemám čas na dlouhý povídání. Takže se budu ptát a ty budeš odpovídat. Jasný? (*Davy vyděšeně přikyvuje.*) Tak... hezky se na to posaď... (*smýkne s ním na židli*) ...a já si tě trochu přivážu, aby tě nenapadaly nějaký pitomosti. (*vytáhne provaz, přivazuje ho*)
- Davy Ale to není nutné... já budu spolupracovat.
- Fred To si piš, že budeš spolupracovat. Každý spolupracuje. (*dokončí přivazování, postaví se za Davyho, položí mu ruce na ramena*) Takže... hledám nějakýho Pfefferkorna, co bydlí na Nugget-tsilu. Znáš ho?
- Davy (*vytřeští oči*) Pfefferkorna? Ne, neznám. (*plačtivě*) Prosím vás, nebijte mě, já nic nevím, já jsem jenom ubohý dezertér.
- Fred Aha, tak dezertér. No, tím líp. Aspoň vim, jak na tebe. (*Davy tiše úpí. Fred s úsměškem*) Neboj, nebudu tě mlátit. Asi nic nevíš o nejnovějších poznatcích v teorii výslechu a mučení. Kdepak, holenku. Zkušenej inkvizitor jako já pozná na první pohled, koho má před sebou. Pro takový, jako seš ty, mám něco mnohem lepšího. To se ti bude moc líbit. (*Zatímco mluví, tahá ze své brašny knihy.*) Můj

vlastní vynález. Psychologie, hošku. Budeš se svíjet bolestí a kňučet jak pes. Rozumíš? Ještě si to můžeš rozmyslet. Tak co?

Davy Já nic nevím. Nechte mě být.

Fred Jak chceš. Já jsem tě varoval. Můžeš si za to sám. (*Probírá se knížkami.*) Tak čím začneme. Á, tady. To se ti myslím bude líbit. František Palacký, Dějiny národu českého.

Davy Ne!

Fred Ale ano. (*Nalistuje stránku.*) Hele, třeba tady. To je dobrý. (Začne číst nějakou pasáž o věčném soupeření Čechů a Němců, nebo o husitech, nebo tak. Davy se svíjí bolestí, vyráží výkřiky hrůzy, zatíná zuby. Musí to kulminovat. Pak Fred prudce utne a Davy se na židli zhroutlí. Fred mu za vlasy zvedne hlavu.) Tak co tomu říkáš, ty hajzle. Líbí se ti to? (Davy jenom vyčerpaně sípe.) Řekni mi, co chci vědět, a můžeš mít klid. (Davy mlčky vrtí hlavou.) Ne? Tuhá nátura, co? Jak chceš. Tak budeme pokračovat. Co tu máme dál? Hele. Josef Kollár, Slávy dcera. (začne číst) Zardi se, závistná Teutonie- susedo Slávy nevěrná... (Atd. Davy trpí ještě více než předtím. Po chvíli Fred přestane číst a Davy zase sklesne.) Tak co? Nerozmyslíš si to? To nejhorší tě teprv čeká. (Davy chrčí,blekotá.) No dobře. Pojedeme dál. (*zase chvíli hledá*) Jo, tak tohle je fakt těžkej kalibr. Doktor Edvard Beneš, Tři roky druhé světové války. (Začne číst pasáž, plnou výrazů jako "teutonská rozpínavost", "prušácká nadutost" či "nacistické barbarství a zvířecká zhovadilost". Davy už jenom řičí bolestí a hrůzou. Fred čte po způsobu kabaretních bavičů - dělá efektní pauzy pro řev, apod. Po chvíli to Davy nevydrží.)

Davy Dost! Dost, prosím, přestaňte, řeknu vám, co budete chtít.

Fred No vidíš, že to jde. Tak se mi líbíš. Ale žádný podrazy, nebo zase začnu číst.

Davy Ne... prosím vás, ne... řeknu vám vše po pravdě.

Fred Tak spust'.

Davy Nugget-tsil je hora. To jméno... je to kvádský. To je místní autochtonní germánský kmen.

Fred Kde leží ta hora?

Davy To nikdo neví. Mluví se o ní v kvádských pověstech. Prý tam je ukrytý velký a starý poklad.

Fred Tak to sedí. Kdo se v těch pověstech vyzná?

Davy Já nevím.

Fred (*sahá po knize*) Jak chceš.

Davy Ne... ne, prosím. Snad... starý Helmers. Má knihovnu a hospodu nedaleko odtud. Má spoustu starých knih.

Fred Hm, Helmers. Němec?

Davy Ne, Čech. Ale žije tu už dlouho.

Fred Aha, takže kolaborant. O to to bude jednodušší. Tak, Němčoure... Čechy Čechům. (*odejde vlevo*)

Davy (otřese se, jako by dostal ránu, sklesne) Nezradil jsem tě, Jemmy. Nezradil.

(tma)

(konec II. dějství)

III.dějství - Vše spěje k Nugget-tsilu

1. výstup: Helmers, Bloody Fox

(Helmerts je za svým pultem a horečně balí. Na pultě má vyskládaný truhličky a váčky s penězi a cennostmi, nějaké šatstvo a množství knih. Je nervózní a vyděšený.)

Helmerts Já tu nezůstanu. To není nic pro mě. Copak v takovýchhle podmínkách může slušný knihovník provozovat svou živnost? Každý den abych se bál o život. Stejně si už nikdo nic nepůjčuje. Půjdu do Švýcarska. S knihami, co mám, mi tam utrhnou ruce.

(Odněkud zprostředka zezadu se vynoří Bloody Fox. V ruce drží pušku a tváří se velmi vážně. Helmers si ho nevšimne. Fox ho chvíli sleduje. *Pak promluví.*)

Fox Někam se chystáte, pane Helmersi?

Helmerts (*leknutím upustí knihu*) Co? Fuj, Bloody Foxi, tys mě vylekal. Kde se tu bereš, chlapče?

Fox Na něco jsem se vás ptal.

Helmerts Jajajá... ano... doba je zlá... živnost upadá...

Fox Jako krysa. Vždycky jsem si myslel, že jste zrádce. Proradná česká krysa.

Helmerts Ale to snad...

Fox Ještě mám nějaké vaše knížky.

Helmerts Jen si je nech, chlapče. Na památku. Jestli chceš i jiné mayovky, rád ti je dám.

Fox Ó, děkuji. Jste velice laskav.

Helmerts To nic není. (*otočí se a hledá v regálech*) Tady jsem je někde...

Fox (*namíří na něj pušku, velmi důrazně*) Pane Helmersi.

Helmerts (*otočí se, zděšeně*) Ale chlapče, co to...

Fox Pane Helmersi, to vy jste za mnou poslal toho Čecha?

Helmerts (*nejistě*) Ja...jakého Čecha.

Fox Vysoký. Statný. Oblečený jako voják.

Helmerts Probůh, to já ne.

Fox Ale znáte ho, že ano?

Helmerts B...byl tady. Pátrá po Duchu Llana Estacada.

Fox Ach tak. Po Duchu Llana Estacada. Co jste mu řekl?

Helmerts Že nic nevím. (*s hrůzou*) Ty... ty jsi...

Fox Ptát se budu já! Na kolena!

Helmerts Ale Foxi...

Fox Na kolena, ty česká svině! (*Helmerts si klekne.*) Ten člověk se mi pokoušel namluvit něco moc divného. Že prý jsem Čech.

Helmerts Ale... ty jsi Čech, Foxi.

Fox Tak ty taky?!!

Helmerts Tvůj otec... Pfefferkorn... se ti to bál říct. Tvoje rodiče odvedli do koncentráku. Němci. A tebe dali Pfefferkornovi na převýchovu.

Fox (*bezmocně, zoufale*) To je lež! Lžeš, ty pse! Řekni, že lžeš!

Helmerts Já... ano, lžu.

Fox Já jsem přece Němec. Jsem Němec.

Helmerts Ano, jsi Němec.

Fox A musím bojovat proti českým vetřelcům. (*přistoupí k Helmersovi a namíří mu zblízka doprostřed čela*)

Helmerts Foxi, ne! Nedělej to!

Fox (*vystřelí, Helmers se zhroutí*) Jsem Němec! Bojovník! Siegfried!
(*Rozpláče se, svěsí ruce a odchází. Tma.*)

2.výstup: Poblíž Stříbrného dolu. Massa Bob, Dlouhý Davy

(Davyho chata u Stříbrného dolu. Davy sedí přivázaný na židli se skleslou hlavou. Zleva přichází MassaBob. Může být mírně přestrojený- např. přes gestapáckou uniformu přehozený nějaký kabát. Obezřetně, ale rozhodně přejde scénu a vejde. Strne, když vidí Davyho. Ten zvedne překvapeně hlavu. Chvíli na sebe koukají.)

Bob Ehm... vy budete asi pan Dlouhý Davy, že?
Davy Ano.
Bob Omlouvám se, že jsem vám sem tak bez ohlášení vpadl. Jsem profesor Heinrich Köstler, z Jeny. Zabývám se filologií. (nejistě mu podává ruku)
Davy Pro... profesor?
Bob Promiňte, stojím tu jak kus dřeva... asi bych vás měl odvázat, že?
Davy To by od vás bylo hezké. Přepadl mě nějaký ničema.
Bob Časy jsou teď zlé. Všude se potuluje spousta darebáků. *(odvazuje ho)* Posílá mě za vámi váš dobrý přítel, farmář Helmers. Prý se zde vyznáte.
Davy Dá se říct... žiju tu už nějaký čas. Tak Helmers vás posílá? No, tomu je teď asi trochu horko. Poslal jsem toho mizeru, co mě přepadl, za ním. Ale co... přece jenom je to Čech. *(oba se vědoucně, společensky zasmějí)* Tak vás tu vítám. Posadíte se?
Bob Rád, děkuji.
Davy Tak... co vás za mnou přivádí?
Bob Víte...byla by to hrozná náhoda ... ale jeden můj přítel ze studií zde nějaký čas žil...snad ještě žije. Psal mi, abych se za ním zastavil, že má pro mě nějaké zajímavé knihy. Ale už jsem od něj velmi dlouho nedostal žádnou zprávu. Ani nevím, jestli tu ještě je. Třeba byste mi mohl pomoci.
Davy Nevím, zas tak moc lidí tu neznám. Zvláště teď...spousta jich odešla. Jak se jmenuje?
Bob Pfefferkorn. Jeremiáš Pfefferkorn.
Davy Je...Jeremiáš Pfefferkorn?
Bob Vy ho znáte?
Davy Jak by ne? Vždyť to je můj nejlepší přítel!
Bob Opravdu? No to je... překrásná náhoda. Nejlepší přítel mého nejlepšího přítele je i mým nejlepším přítelem.
Davy *(dojatě)* Pojdte na mou hrud'.
(Obejmou se. Když už to trvá moc dlouho, Bob se vyprostí a položí Davyvu ruce na ramena.)
Bob Víte, kde bych ho našel?
Davy Ale samozřejmě. *(zvážní)* Jemmy... totiž Jeremiáš je ve velkém nebezpečí. Zdá se, že ten člověk, který mě přepadl, míří přímo k němu. Na Nugget-tsil.
Bob Hrome, tak to si musíme pospíšit. Starého kamaráda nemůžu nechat na holičkách.
Davy To je od vás nesmírně šlechetné a odvážné. Ale musím vás varovat. Může jít o život. Raději byste měl zůstat tady. Já to vyřídím.
Bob To nepřipadá v úvahu. Jsou chvíle, kdy muž nemůže stát stranou.
Davy *(úplně naměkko)* Příteli... promiňte. *(vysmrká se)* Vy jste to řekl tak hezky... *(ovládne se)* Jste ozbrojen?
Bob Samozřejmě.
Davy Tak já si tu jenom vezmu pár věcí a můžeme vyrazit.
Bob Chcete s něčím pomoci?
Davy Ale ne, děkuji. Nedivím se, že vás zajímají Jemmyho knihy. To je skutečný poklad.
Bob Opravdu? Už se moc těším.
(odcházejí vpravo, buď němě, nebo ještě domyslet "družný rozhovor". Tma.)

3. výstup: Helmersova farma. Kejklíř Fred, Bartoš.

(Helmers leží mrtvý na zemi, na stole jsou knihy a váčky s penězi. Odněkud zezadu zleva přichází Kejklíř Fred, rozhlíží se, zaklepe, pak vejde. Vidí mrtvolu.)

- Fred A sakra. Tak tady někdo zapracoval. (*skloní se k Helmersovi, zkoumá*) Hm, čistá rána. Rovnou mezi voči. Aspoň to měl rychle za sebou. (*zvedne se, vidí peníze*) Fiha. Tady si něco zapomněl. Ale proč? Že by ho někdo vyrušil? Ale to by si to vzal ten co by ho vyrušil, ne? (*chvíli dumá, pak se rozhlídne, přiskočí ke stolu.*) Pane jo. No to je teda pěkněj balík. Ať je to jak chce, tohle tu přece nemůžu nechat. (*začne se v peněžích prohrabovat, cpe si je do brašny. Zprava přichází Bartoš s rukou na pásce, jde rovnou ke dveřím, před nimi se krátce zastaví.*)
- Bartoš Helmersi! Jste doma? (*vstoupí, Fred se otočí, oba strnou.*)
- Fred Bartoš... ta komunistická svině. (*Chvíli se na sebe mlčky dívají. Bartoš rychlým pohledem přelétne místnost, spočine na Helmersově mrtvole, pak se podívá na Freda a promluví.*)
- Bartoš Proč jsi ho zabil? Udělal ti něco?
- Fred (*překvapeně, celkem vyděšeně*) Já... to já neudělal... musíš mi věřit. To už bylo.
- Bartoš Hm. A ty peníze na stole taky už byly, vid'?
- Fred No... byly.
- Bartoš (*vybuchne*) Sakra, to vás v tom lágru nenaučili nic jinýho, než mlátit, vokrátat a zabíjet lidi?
- Fred No... popravdě řečeno, ani ne. Ale tohle fakt na triku nemám. Vopravdu. Věř mi.
- Bartoš (*chvíli na něj nasraně kouká*) Kurva, to vim taky, žes to neudělal. Jednak bys netrefil barák z pěti metrů a jednak tenhle způsob práce až moc dobře znám. To byl Duch Llana Estacada. Zase pozdě. Dostat ho tak do ruky...
- Fred Takže mě nezabiješ?
- Bartoš (*zase se na něj chvíli dívá, než odpoví*) Měl bych tě zastřelit jenom za to, co o tobě vim sám. A to bude jenom zlomek toho, cos doopravdy udělal. Ale takhle my se nechováme. Nejsme jako vy. Půjdeš před soud.
- Fred Před soud?! Ale to mě popravěj!
- Bartoš To nejspíš jo. Zvlášť když půjde o vojenskej tribunál.
- Fred Ale... dyť přece... dyť se mezi náma zas tak moc nestalo, ne? Dyť sem byl docela dobrej.
- Bartoš Co máš konkrétně na mysli? Jak jsi Tondu Kříže málem utlouk karabáčem? Nebo jak jsi vzadu na dvoře zastřelil Jirku Vránovejch? Jo, ty asi myslíš, jak jsi Gejzu Kováče nechal tejden bez jídla na samotce ve sklepě, co? Voběsil se, pamatuješ? Na vlastních střevech.
- Fred No, jen si nemysli, já sem taky trpěl. Jak jsi zdrhnul, tak mě degradovali. Přitom mě měli za tejden povýšit. Za vzornou službu. Bral bych vo pade víc. A měl sem půl roku zaražený vycházky. A... a dodneška mám tady jizvu... vidíš? (*ukazuje si na čelo, kde má mohutnou rudou jizvu*) Jak's mě tenkrát praštil. Pěkně dlouho sem s tim ležel. Pětadvacet stehů. Když má pršet, tak mi v tom nepříjemně škube.
- Bartoš (*sundává se skoby na dveřích provaz a pomalu jde k Fredovi*) Tak se tady posad' na židli. Já si tě na chvíli přivážu, abys mi nikam neutek, zatímco budu pryč. Musím si ještě něco vyřídit.
- Fred (*zděšeně ustupuje*) Ty... ty mě tu chceš nechat s tou mrtvolou? To nemůžeš.

Bartoš Ale můžu. Tak sednout.
(Fred ustupuje, Bartoš za ním. Pak Fred narazí zadkem do stolu, o který si předtím opřel svou hůl. Nenápadně kolem ní sevře ruku. Bartoš přistoupí ještě blíž.)

Fred (*ukáže nahoru za Bartošova záda*) Bacha, mesršmity! (Bartoš se instinktivně přikrčí a otočí se udaným směrem, čehož Fred využije a praští ho holí přes hlavu. Bartoš se skácí. Fred do něj ještě několikrát kopne.)

Fred (zuřivě) Tumaš. Tumaš, ty hajzle. Tumaš. (*trochu se uklidní*) Už víš, proč mi říkali Kejklíč Fred? Na mě si jen tak nepříjdeš. To zrovna, teď když jsem skoro u cíle se nechám spoutat nějakým bolševickým parchantem a vodvíst před soud. Pche. To určitě. (*Sehne se k Bartošovi, prohledá ho. Sebere mu pistoli. Prohlíží si ji*) Hm, tohle se bude hodit. (Zastrčí si pistoli za opasek.) Ty peníze tu taky nenechám. Těch by byla škoda. (*v rychlosti si nahází zbylé cennosti a peníze do brašny*) Tak, a můžeme vyrazit. Směr Nuggettsil. Nějak to najdu. (zastaví se u Bartoše, shlíží na něj) Splatím ti dluh. Tys mě tenkrát taky nezabil. (Otočí se a odchází. Pak se zastaví a ještě jednou se vrátí k Bartošovi. Vší silou ho nakopne pod žebra.) Tumaš. (*flusne na něj*) Svině. (vyjde z domu, rozhlídne se a zajde někam doprostřed)

4.výstup: Železné srdce, Bartoš

(Bartoš chvíli leží bez hnutí. Zprava zezadu přichází Železné srdce- jde opatrně, pomalu, sleduje stopy, pušku připravenou k výstřelu. Na zádech má posvátný roh Kvádů.)

Srdce Haló, Helmersi. Václave. Přišel jsem na kus řeči.
(Bartoš sebou začne hýbat- nejdřív jenom trochu, sténá, pak se posadí, má úplně tupý výraz. Čelo má celé od krve, jak ho Fred praštil. Železné srdce si ho všimne.)

Srdce Proboha, co se vám stalo? (běží k němu, pak si všimne mrtvého Helmerse a skloní se nad ním) Václave... vy jste ho zabil!

Bartoš (k sobě) Co se stalo? Kde to jsem?

Srdce (míří na něj) Ani hnout, tmavovlasý. Jsem Železné Srdce, náčelník Kvádů, a se mnou přichází pomsta. Připrav se na cestu do Valhally.

Bartoš (*chytá se za hlavu*) Já vám vůbec nerozumím. O čem to mluvíte?

Srdce Nesnaž se zapírat, zbabělče! Zabil's Helmerse.

Bartoš Helmerse? To musí být nějaký omyl. Pokud si vzpomínám, tak jsem v poslední době nikoho nezabil... áááh, kdyby mě aspoň tak strašně nebolela hlava. Co jsem to jenom... o čem jsme mluvili? Vy jste něco říkal.

Srdce (zuřivě) Říkal jsem, že tě zabiju! (míří na něj)

Bartoš Zabijete? Mě? A proč? (*pauza, rozpomene se*) Aha, Helmers. Podívejte se, já jsem ho nezabil. Jsem příslušník Rudých gard a ty civilisty nikdy nezabíjejí.

Srdce (*znejistí*) Tak... kdo to ale udělal?

Bartoš Přece Duch Llana Estacada. Se mu podívejte na čelo.

Srdce Duch Llana Estacada. Můj otec věřil, že nás přišel zachránit. I jiní muži v mém kmeni to říkají. Ale já tomu nevěřím. Můj přítel Dlouhý Davy mě naučil, že násilí nikdy nikoho nezachránilo.

Bartoš Moje řeč. Proto jsem tady. Mám za úkol Ducha Llana Estacada najít a zlikvidovat.

Srdce Pomůžu vám!

Bartoš Vy?

Srdce Ano. Nelíbí se mi, co Duch Llana Estacada dělá. Zasévá svár a nenávisť. Tomu musí být učiněna přítrž. Jen tak budou moci Kvádové, Němci a Češi žít zase v míru. Tak mě to učil Dlouhý Davy.

Bartoš Aha. Šťastný člověk. Mimochodem, neviděl jste odtud jít takového chlapíka s červenou jizvou?

Srdce Nikoho jsem neviděl. (*zarazí se*) Říkáte... s červenou jizvou?

Bartoš Ano, Kejkliř Fred. To on mi udělal tohle. Říkal něco o nějakém... Nugget-tsilu.

Srdce (překvapeně) Uff... Muž s červenou jizvou. Nugget-tsil. Čas se naplňuje. Oelfsbrandovy přísliby nebyly plané!

Bartoš O čem to mluvíte?

Srdce Jeden moudrý muž z mého kmene kdysi prorokoval, že až skončí velká válka a Siegfried bude zase chodit po zemi, přijde mezi nás muž z cizího kmene. Bude mít velkou červenou jizvu... a přinese zlo. Tehdy poslední náčelník všech Kvádů zatroubí na svůj cojbrhúrn, pustí se do závěrečného zápasu... a padne.

Bartoš Cojbrco?

Srdce Cojbrhúrn. Posvátný roh kvádských náčelníků. (*ukazuje mu ho*) Dědí se z otce na syna... už od dob Siegfrieda, našeho prvního náčelníka. Mého prapředka. Náčelník ho může použít jen v krajní nouzi. Přivolá síly vesmíru... a pak se může stát cokoliv.

Bartoš (*po chvíli*) Ale... já mám teď také červenou jizvu.

Srdce Ano. Ale vám věřím. Vypadáte jako čestný muž. Přinášíte mír... a svobodu. Za vás Železné srdce rád položí svůj život.

Bartoš To snad nebude nutné.

Srdce Znamení hovoří jasnou řečí. Muž s červenou jizvou je tady. A já jsem poslední náčelník všech Kvádů. Můj boj je blízko.

Bartoš To jsou nějaké pověry.

Srdce Dlouhý Davy to také říká. Jste si hodně podobní. Ale... já vím, že se to tak stane. Prostě to cítím. (*pauza*) Jen o jedno vás chci požádat. Až tady nebudu, postarejte se o Davyho. Je to hodný člověk. Jen trochu nepraktický. Vezměte ho někam, kde bude mít klid.

Bartoš (*vstává, podává mu ruku*) Slibuju. Máte mé slovo. Slovo muže. Slovo důstojníka. Slovo komunisty.

Srdce (*uchopí jeho ruku, dlouho se tisknou*) Ale teď si musíme pospíšet. Musíme na Nugget-tsil. Máte zbraň?

Bartoš (*sáhne do pouzdra pro pistoli, nenajde ji*) Sakra... (*prohledává se*) ... teď tady... (*rozhlédne se*)... ten lotr mi ji musel sebrat.

Srdce Nevadí, něco vám seženeme. Můžete jít? Máme před sebou ještě kus cesty.

Bartoš Něco snad ještě vydržím.

Srdce Tak pojďme. (*postojí nad mrtvým Helmersem*) Sbohem, Václave. Já tě pomstím. (*Bartoš vyjde ven. Tam si všimne obří siluety Ducha Llana Estacada, která cválá po obzoru. Vyjekne překvapením.*)

Bartoš Co to je? Honem, pojďte se podívat. (*Železné srdce vyjde ven.*)

Srdce Góst di G'saucknet Plójn. Duch Llana Estacada.

Bartoš No to snad není možný. To mě tak praštil, nebo... Já vidím duchy.

Srdce To je jen fata morgana.

Bartoš Co to?

Srdce Fata morgana. Zrakový klam, který vzniká zrcadlením na rozhraní dvou vrstev atmosféry s rozdílnou teplotou. To se tu někdy stává.

Bartoš (podívá se na něj s vytřeštěnými očima) Já vám asi nějak...

Srdce Prostě odraz světla. Skutečný Duch Llana Estacada jede po zemi a jeho obraz se odráží ve vzduchu. Jen trochu zvětšený. Dlouhý Davy mi to vysvětlil. On ví spoustu takových věcí.

Bartoš Takže Duch Llana Estacada je...

Srdce ...obyčejný smrtelník. Co jste si myslel? (Otočí se a zamíří doprava. Pak se zastaví a ještě se obrátí k Bartošovi.) Ostatně se zdálo, že míří k Nugget-tsilu. Tam bude dnes asi poměrně rušno. (otočí se a vyjde doprava)

Bartoš (*kroutí hlavou*) Tak fata morgana... to jsou věci. (Je úplně perplex. Pomalu jde za Srdcem, zmizí vpravo. Tma.)

IV. dějství: Závěr. Katastrofa na Nugget-tsilu

(V pozadí scény je silueta Nugget-tsilu. Po stranách mohou být nějaké dílčí vršky. Všude samozřejmě knihy, police, židle, lampičky, kaktusy. Uprostřed jakási konstrukce, připomínající primitivní dveře, zakryté kusem hadru. Nad dveřmi se skví velká cedule s nápisem, vyvedeným ozdobným švabachem: Die Erste Volks-Bibliothek am Nugget-tsil. Jeremias Pfefferkorn.)

1.výstup: Tlustý Jemmy, pak MassaBob a Dlouhý Davy

(Je ráno. Jemmy vylézá z díry s knihou v ruce, protahuje se, zívá a pak si sedne někam před vchod a začne si číst. Chvilí se nic neděje. Poté zprava přichází Dlouhý Davy a MassaBob.)

Davy Už tam budem. Už je to jen kousíček. Ten bude překvapený, až vás uvidí. Já se nemůžu dočkat. Jemmy... Jemmy... tak vylez, ty stará shnilotino! Vedu ti návštěvu! To budeš koukat!
(*Jemmy vstane; strne, když vidí MassaBoba.*)

Jemmy Buď zdrav, Davy. Kohopak jsi mi to přivedl?

Bob (postoupí dopředu, hajluje) Heil Hitler. Jsem Obersturmbannführer Massa Bob, Geheime Staatspolizei Berlín. Jste leutnant Jeremiáš Pfefferkorn, říšský direktor pro tuto oblast?

Jemmy Bývalý říšský direktor.

Davy Co to má...

Bob Herr Leutnant. Mám za úkol zbavit vás funkce a zatknout vás. Doufám, že si uvědomujete své postavení a nebudete klást zbytečný odpor.

Jemmy To nemám v úmyslu, Herr Obersturmbannführer.

Davy Co se to...

Bob To jsem rád. Odevzdejte mi zbraň.

Jemmy Ani nevím, kde je. Moc jsem ji nepoužíval. Asi bude někde uvnitř.

Bob Dobrá, pak se po ní podíváme. A teď mi jistě ukážete svou sbírku. Podle seznamu, který jsme našli u Schumanna, tu máte některé velmi vzácné kousky.

Jemmy Ano, na některé jsem opravdu hrdý. (*pauza*)

Bob Nepůjdeme dovnitř?

Jemmy Račte.

Bob Až po vás. (*Chystají se vstoupit. Vtom se ozve Davy, který to celou dobu jenom nechápavě sledoval a ani Jemmy s Bobem si ho nevšimli-zapomněli, že tam je.*)

Davy (Namíří pušku na MassaBoba.) Tak dost. Ani hnout. (*Jemmy a Bob se překvapeně otočí.*)

Jemmy To nemá cenu, Davy.

Davy Co nemá cenu? Chceš nechat tohotole gestapáka, aby spálil tvé celoživotní dílo? Největší poklady světové literatury? To ti nedovolím. (*k Bobovi*) Ruce vzhůru, pane. A odevzdejte mi pistoli.

Bob Děláte obrovskou chybu, příteli. Radil bych vám...

Davy Vy mi nemáte co radit. Vy jste mě obelhal, pane. A to já nesnáším. Tu pistoli.

Bob (*odevzdává mu pistoli*) Tohle nemůžete vyhrát.

Davy Buďte zticha. Běžte si stoupnout tamhle. A teď..

2.výstup: předešli, Kejklíč Fred, pak Železné srdce a Bartoš

(Vpravo za Davyho zády se objeví Kejklíč Fred s Bartošovou pistolí v ruce a zabodne ji Davymu do zad.)

Fred A teď hezky pomalu ruce nahoru. A žádný prudký pohyby. *(Davy zvedne ruce. Fred mu vytrhne pušku a odhodí ji za sebe.)* Běž si stoupnout k nim. Žádný hlouposti. *(Davy pomalu přejde k Jemmymu a Bobovi.)*

Bob Kdo jste a co chcete?

Fred Ticho. Ptát se budu já. Kterej z vás je Pfefferkorn?

Jemmy To jsem já.

Fred Mysleli jste si s Schumannem, jak si namastíte kapsy, co? Ale to jste se spletli. Tak kde to je?

Jemmy Pane, já nevím, o čem mluvíte.

Fred Tak nevíš, jo? Tak já ti pomůžu. *(Praští Jemmyho pažbou do žaludku; ten se zhroutí na kolena. Davy a Massa Bob sebou trhnou směrem k Jemmymu, ale Fred uskočí a znovu na ně namíří.)* Zpátky. Ani hnout. Nebo budu střílet. *(k Jemmymu)* Tak co, už sis vzpomněl? Tak kde jsou ty prachy, co jste spolu nakradli v lágru?

Jemmy *(ztěžka)* Prachy? Já... opravdu...o ničem...nevím. S někým jste si mě spletl.

Fred Ty... *(Rozpřáhne se nad ním puškou. Vtom zleva Železné srdce a Bartoš s rukou v pásce a s ovázanou hlavou.)*

Bartoš Kejklíč Fred!

Srdce Muž s červenou jizvou!

Fred A sakra, Bartoš. Ta komunistická svině. *(Vystřelí a zasáhne Bartoše do nohy. Ten se skácí. Železné srdce se vrhne směrem k Fredovi.)*

Srdce Ty vrahu! Já tě zabiju!

Fred *(zmačkne kohoutek, ale puška nevystřelí)* Krucinál. *(Vběhne do bibliotéky, Železné srdce za ním. MassaBob se chce vrhnout za nimi, ale Dlouhý Davy se mu postaví do cesty.)*

Davy Stůjte. To není váš boj.

Bob Jděte mi z cesty, člověče.

Bartoš *(pomalu se zvedá na kraji scény)* Nechte ho. Má pravdu. Železné srdce musí vybojovat svůj poslední zápas. *(Oba se po něm překvapeně podívají.)*

Bob Dobrá. *(Davymu)* Ale s vámi si to ještě vyřídím. *(jde k Bartošovi, pomáhá mu vstát)* Můžete vstát?

Bartoš Snad... to půjde. Trefil mě do stehna, parchant.

Bob Ukažte, já se vám na to podívám. *(Ošetřuje ho. Na zemi se pohne Jemmy a zasténá. Davy se k němu vrhne.)*

Davy Jemmy... jsi v pořádku?

Jemmy Myslím, že to bude dobré. *(Z knihovny se ozývají zvuky boje. Scéna se skoro nehýbe. Po chvíli zazní vysoký, táhlý zvuk kouzelného rohu. Všichni strnou.)*

Bob Co to bylo?

Davy Cojbrhúrn.

Bob Cojbrwas?

Bartoš Cojbrhúrn. Posvátný roh kvádských náčelníků. Železné srdce je v úzkých.

Jemmy Musíme mu pomoci.

Davy Ne. Nikdy by nám to neodpustil.

Bartoš Podívejte se tamhle! *(Všichni se otočí směrem, kterým ukazuje. Na obzoru se objeví kometa - nejdřív malá, pak se přibližuje a zvětšuje.)*

Davy *(bezvýrazně)* To je meteorit. Kus vesmírného kamene, který vletěl obrovskou rychlostí do atmosféry. Většinou shoří ještě před dopadem. Ty větší však mohou dopadnout na zem a napáchat obrovské škody.

(Kometa dopadne do knihovny. Ozve se mohutný výbuch, z knihovny se vyvalí dým, lítají z ní kusy dřeva, hořící knihy apod. Když se kouř rozptýlí, z knihovny jsou trosky. Cedule spadla a zakrývá bývalý vchod. Všichni jsou perplex. Leží tam, kam je odhodil výbuch. Bartoš skučí, protože ho zasáhla střepina. Vše se odehrává ve velmi pomalém tempu.)

Jemmy Boží trest!
Bob Ragnarök!
Bartoš (*už se trochu sebral*) Přesně tak to Železné srdce předpověděl. Poslední náčelník Kvádů je mrtev.
Davy (zlomeně) Byl to můj jediný a nejlepší žák. Mohl jít studovat.
Bartoš Tak si to tak neberte. Také jsem ho měl rád. (Davy se mu zhroučí do náruče a pláče, Bartoš ho konejší.)
Jemmy (leze po zemi jako smyslů zbavený a sbírá ohořelé útržky stránek) Mé knihy... mé knihy... mé knihy...

3.výstup: předešlí, Bloody Fox-Duch Llana Estacada

(Zleva přijde Bloody Fox, oblečený jako Duch Llana Estacada - vikingská přilba, nějaká kožešina přes záda, v ruce drží pušku. Všichni na něj jenom vyjeveně zírají. Dojde až k Jemmymu, který se plazí po zemi, a zastaví se před ním.)

Fox Otče.
Jemmy (zvedne k němu oči, úplně vyděšený) Chlapče... co to máš na sobě?
Fox Řekni mi pravdu. Starý Helmers... a taky támhle... (*ukáže na Bartoše*) ...se mi snažili namluvit, že jsem Čech. Co je na tom pravdy?
Jemmy Tys... tys byl u Helmerse?
Fox Ano. Je mrtvý.
Jemmy Mrtvý?
Fox Byl to zrádce. Čech. Nezasloužil si žít.
Jemmy Chlapče... měl jsem ti to říct už dávno... musíš mi to odpustit... neměl jsem odvahu... za všechno můžu já...
(Fox se na něj chvíli s nevěřícím opovržením dívá. Pak mu přiloží hlaveň pušky k čelu a zastřelí ho. Otočí se a odchází. Bartoš a Massa Bob sebou trhnou, jako by ho chtěli zadržet, ale jsou jako zmrazení - nemohou se hnout z místa.)
Davy Jemmy!!! (vrhne se k němu, pohlédne za odcházejícím Foxem) Duch Llana Estacada. (Fox pomalu, se svěšenou hlavou vyjde ze scény. Ozve se výstřel. Dlouhé ticho. Všichni se pomalu, mlčky zvedají na nohy a neví co říct. Pak promluví Massa Bob.)
Bob Tak... snad abych šel. Můj úkol je splněn.
Bartoš Kam teď půjdete?
Bob Do Argentiny. Mí přátelé mě už očekávají.
Bartoš Tak tedy... sbohem. A šťastnou cestu.
Bob Děkuji. Sbohem. (*podají si ruce, MassaBob se otáčí k odchodu*)
Davy Ale... co bude se mnou?
Bob Se mnou jít nemůžete. To je vám snad jasné.
Davy Ale tady už taky zůstat nemůžu.
Bartoš Pojdte se mnou. Pro bojovníky proti fašismu, jako jste vy, přichystala naše vláda rekonvalescenční středisko.
Davy (*pochopí, mlčky svěsí hlavu*)
Bartoš Odevzdáte mi teď své zbraně?
(Davy neurčitě mávne rukou po okolí. Někde se tu povalují.)
Bartoš Půjdeme?
Davy Půjdeme.

(Bartoš a MassaBob si ještě naposledy pokynou a odchází každý na jinou stranu. Davy jde se svěšenou hlavou za Bartošem. Na špičkách kaktusů se rozsvítí světýlka. Davy se zastaví.)
Davy (*tichým, bezbarvým hlasem*) Eliášův oheň. Elektrický jev, který vzniká při vysokém atmosférickém napětí. Projevuje se jako světelné výboje na špičkách vyvýšených předmětů.
(*Pomalou odejde ze scény.*)

(*tma*)

(*konec*)